

Datum: 2021-06-22
Handläggare: Aferdita Jashari
Direktr:
Diariennr: 2021.315 SBN

Samhällsbyggnadsnämnden

Bygglov i efterhand för utvändig ändring av flerfamiljshus KRONAN 6 (2021-127)

Ärendebeskrivning

Ansökan om bygglov i efterhand inkom 2021-02-15 och avser utvändig ändring av flerfamiljshus på fastigheten KRONAN 6. Åtgärden innebär fönsterbyte på en sammanlagd fasadyta på ca 79,65 kvm.

Länk till webkartan: <https://kartor.alingsas.se/map/?app=Bygglovskarta&lang=sv#map>

Åtgärden har redan utförts under våren 2019 och tillsynsärende har upprättats av Samhällsbyggnadskontoret 2019-05-08, Dnr 2019. 307.

Förutsättningar

Fastigheten Kronan 6 omfattas av detaljplan A 455, Kv. Hägern, Korpen, Månen, Hästskon, Friden, Pärlan, Jägaren och Kronan (laga kraft 1981-05-08) och Ändring av detaljplan för Alingsås, Vindsvåningar vid Färgaregatan (laga kraft 2007-01-11).

Enligt detaljplanen och den tillhörande ändringen, är fastigheten avsedd för bostads och handelsändamål. Ny- till- och ombyggnad skall till allmän karaktär och materialverkan ansluta till befintlig, kulturhistoriskt värdefull bebyggelse i grannskapet.

Fastigheten Kronan 6 ingår i Kulturmiljövården i Västra Götalands Län (P36) (beslutsdatum 1987-11-05 rev. 1996-08-27).

Fastigheten omfattas av Alingsås kommuns kulturmiljöprogram, fattad av Kommunfullmäktige 2018-04-25, § 88. Enligt kulturmiljöprogrammet är byggnadens värde B, vilket innebär att byggnaden innehar ett högt kulturhistoriskt värde.

Yttranden

Eftersom den sökta åtgärden strider mot gällande detaljplan avseende val av material på fönster, bedöms att bygglov inte kan beviljas och därför har en kommunikering om avslag skett med sökande 2021-06-21.

Sökanden hänvisar, via telefon, till kommunikeringen som har skett i tillsynsärendet med Dnr 20219.307. Fastighetsägaren framför i sitt yttrande att det vid det aktuella fönsterbytet, funnits fönster, både helt i träutförande samt fönster i trä med aluminiumbeklädning och att de anser att utförandet på de nya fönstren inte utgör en förvanskning av byggnaden.

Bedömning

I 8 kap. 13 § PBL, framgår att byggnader som är särskilt värdefulla från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt inte får förvanskas. Enligt 8 kap. 17 § PBL, ska en ändring utföras varsamt, så att hänsyn tas till byggnadens karaktärsdrag och tar tillvara byggnadens historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden, det så kallade varsamhetskravet. Bestämmelsen i 8 kap. 13 § PBL, gäller oavsett om byggnaden har pekats ut i exempelvis ett bevarandeprogram eller inte. På motsvarande sätt kan

bevarandet av en viss byggnadsdetalj vara viktig, för att inte den särskilt värdefulla byggnaden ska förvanskas, även om den byggnadsdetaljen inte har nämnts specifikt i bevarandeprogrammet.

Alingsås stadskärna är av riksintresse för kulturmiljövården, och enligt Riksantikvarieämbetets formulering från 1996 benämns den som en småstadsmiljö med välbevarad trästadsbebyggelse. Den aktuella fastigheten ingår i Kvarteret Kronan, där huvdelen av bebyggelsen innehar märkning i detaljplan med stort Q och litet q. Fastigheten Kronan 6, har angränsande fastighetsgräns till 4 av de märkta byggnaderna, varav Kronan 14 är ett byggnadsminne under namnet Hedénska längan.

I detaljplanebestämmelserna för fastigheten Kronan 6 framgår, att det vid ny- till- och ombyggnad, skall det till allmän karaktär och materialverkan ansluta till befintlig, kulturhistoriskt värdefull bebyggelse i grannskapet.

Enligt planbeskrivningen som finns från detaljplaneändringen 2007, framgår att det kulturhistoriska värdet enligt länsmuséets inventering är att byggnaden inte har något större historiskt värde, enligt deras inventering. Vidare i beskrivningen framgår att på grund av sitt strategiska och känsliga läge invid Stora och Lilla torget och Lillån utgör byggnadens gatufasad och tak ett viktigt och karaktärsskapande motiv i stadskärnan, därför tillåts tillägg i form av takkupor och /eller takfönster endast mot gården.

Enligt Alingsås kommuns kulturmiljöprogram framgår att, byggnaden på fastigheten Kronan 6 har ett kulturhistoriskt värde B, vilket innebär att byggnaden innehar ett högt kulturhistoriskt värde. Byggnaden är så värdefull att den bör skyddas med q-bestämmelse i detaljplanen, enligt plan- och bygglagen (2010:900).

Vidare i kulturmiljöprogrammet framgår att om fönsterbyte sker och nya fönster sätts in i byggnader som ligger inom riksintresseområde för kulturmiljövården eller är kulturhistoriskt utvärderade, ska de nya fönstren, alltid vara tillverkade av trä och de ska vara traditionellt sidohängda, spröjsar skall vara fasta och gå igenom glaset på traditionellt vis.

I yttrandet from byggnadsantikvarie 2021-03-12 framförs att det är av yttersta vikt att vi värnar om att bevara träfönster då de utgör en av de viktigare delarna i avläsningen av den arkitektoniska, miljömässiga och kulturhistoriska karaktären i en byggnad.

Nya fönstren på Kronan 6 har en utsida av aluminium och är pivåhängda med en mittpost pålimmad på det yttre glaset. Det utgör en förvanskning av det höga kulturhistoriska värdet på byggnaden samt kan utgöra en påtaglig skada av riksintresset för Kulturmiljövården.

I byggnadsantikvaries yttrande framförs vidare att i Kulturmiljöprogram för Alingsås påtalas vikten av att fönster på byggnader som är kulturhistoriskt utvärderade samt ligger inom kulturmiljö och riksintresse ska vara av trä, sidohängda med fast mittpost och genomgående spröjs i det yttre glaset.

Ingen av dessa kriterier uppfylls i de nya fönstren på Kronan 6.

Fönsterbytet bedöms vara en förvanskning av det höga kulturhistoriska värdet som byggnaden bedömdes ha i den senaste byggnadsinventeringen och därmed kan åtgärden inte heller ses som liten avvikelse.

Bygglov för utvändig ändring av flerfamiljshus på fastigheten Kronan 6 kan därför inte beviljas enligt 9 kap. 30 § eller 9 kap. 31 b § PBL.

Ekonomisk bedömning

Ej aktuellt

Förslag till beslut

Avslag med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900).

Avgiften för avslaget är 971 kronor i enlighet med taxa fastställd av kommunfullmäktige.

Faktura sänds separat.

Beslutet kan överklagas. Se bilaga *"Hur man överklagar"*.

Handlingar som tillhör beslutet

<u>Benämning</u>	<u>Ankomststämplad</u>
Ansökan	2021-02-15
Yttrande från ägaren	2021-02-15
Teknisk beskrivning	2021-03-23
Produktbeskrivning	2021-03-23
Fotomontage	2021-04-20
Fasadritningar	2021-01-15
Yttrande från byggnadsantikvarie	2021-03-12

Beslutet ska skickas till

Sökanden; Akten

Sophia Cohen
Bygglovschef

Aferdita Jashari
Byggnadsinspektör